

Vergaderjaar 2006–2007

30 800 XIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 2007

C

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELJK OVERLEG

Vastgesteld 21 november 2006

De vaste commissie voor Economische Zaken¹ heeft de staatssecretaris van Economische Zaken op 3 november 2006 enkele vragen voorgelegd naar aanleiding van het op 27 juni 2006 gevoerde beleidsdebat over het midden- en kleinbedrijf in het kader van de behandeling van de begroting van het ministerie van Economische Zaken.

De staatssecretaris heeft bij brief van 21 november 2006 op de gestelde vragen geantwoord.

In het aldus gevoerde schriftelijk overleg brengt de commissie hiermee verslag uit.

De griffier van de commissie,
Nieuwenhuizen

¹ Samenstelling:

Leden: Van den Berg (SGP), Ketting (VVD), Luijten (VVD), voorzitter, Maas-de Brouwer (PvdA), Terpstra (CDA), plv. voorzitter, Ten Hoeve (OSF), Doek (CDA), Kox (SP), Essers (CDA), Sylvester (PvdA), Schouw (D66) en Minderman (GL).

Plv. leden: Van Middelkoop (CU), Van den Oosten (VVD), Biermans (VVD), Doesburg (PvdA), Klink (CDA), Franken (CDA), Van Raak (SP), Lemstra (CDA), Noten (PvdA), Schuyer (D66) en Van der Lans (GL).

BRIEF AAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Den Haag, 3 november 2006

Op 27 juni jl vond het beleidsdebat over het Midden- en Kleinbedrijf in het kader van de begrotingsbehandeling Economische Zaken in de Eerste Kamer plaats.

Van de kant van de regering zijn tijdens dat debat een aantal toezeggingen gedaan.

Ten aanzien van het initiatief-wetsvoorstel Wolfsen/Luchtenveld dat de mogelijkheid behelst de juridische arm uit te strekken naar de semi-overheid heeft de regering te kennen gegeven te zullen komen met een volledige kabinetsreactie zodra bekend is hoe het initiatiefwetsvoorstel luidt.

Ten aanzien van het onderwerp microkredieten is meegedeeld dat de regering zal bekijken hoe meer betekenis en effect aan dit instrument kan worden gegeven. Naar aanleiding van de vele vragen over ZZP-ers heeft de regering meegedeeld deze categorie ondernemers als economische fenomeen apart te gaan bezien. Meegenomen zou worden wat de administratieve lasten betekenen voor ZZP-ers terwijl ook antwoorden werden toegezegd op de meer fiscaal georiënteerde vragen over de ZZP-ers. Voorts heeft de regering toegezegd om de brief over bedrijfsovernames en nieuwe Nederlanders, die zij in het najaar naar de Tweede Kamer zou zenden, ook aan de eerste Kamer toe te zenden.

Voorts zijn tijdens het debat twee moties ingediend (moties B en C, 30 300 XIII). De eerste betrof het starten van een experiment met betrekking tot een tijdelijke afschaffing van een aantal op de wet gebaseerde vergunningsvereisten voor ondernemers in het MKB, de tweede handelde over vermindering van administratieve lasten voor bedrijven met minder dan tien werknemers. Deze laatste motie verzocht om een rapportage binnen drie maanden.

Vanuit de vaste commissie voor Economische zaken is ook aandacht gevraagd voor een bekorting van de wachttijd voor kenniswerkers en andere werknemers in het buitenland die een visum aanvragen teneinde in Nederland te kunnen werken.

Tot slot is tijdens het debat aandacht gevraagd voor verdere ondersteuning door de regering van regionale initiatieven in het kader van nieuw ondernemerschap.

De vaste commissie voor Economische Zaken verneemt van U graag de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van bovenvermelde toezeggingen aan en uitspraken van de Kamer.

De griffier van de commissie,
B. Nieuwenhuizen

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 november 2006

Op 27 juni jl. heb ik met uw Kamer een beleidsdebat mogen voeren over het Midden- en Kleinbedrijf. Ik heb dit debat als plezierig en constructief ervaren. Met uw Kamer ben ik van mening dat de positie van het MKB een centrale plaats inneemt binnen het economisch beleid. Dit geldt voor diverse groepen van MKB-ers, van (techno)starters tot «nieuwe» ondernemers en van ZZP'ers tot bedrijfsoverdragers. Graag ga ik in deze brief in op een aantal toezeggingen en op een tweetal ingediende moties voortvloeiende uit het debat.

Initiatiefwetsvoorstel Wolfsen/Luchtenveld

Het initiatiefvoorstel Wolfsen/Luchtenveld, Wet dwangsom bij niet tijdig beslissen (29 934), is op 7 juli 2006 met algemene stemmen aangenomen door de Tweede Kamer. De Eerste Kamer heeft bij een eerste bespreking van het wetsvoorstel een aantal vragen gesteld aan de regering en aan de initiatiefnemers. Het wetsvoorstel wordt na beantwoording van de vragen vermoedelijk begin 2007 door de Eerste Kamer behandeld. Dit voorstel geldt – na een overgangsperiode die uiterlijk op 1 januari 2009 eindigt – voor alle bestuursorganen in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). In het debat met uw Kamer op 27 juni is gevraagd of de initiatiefwet van de heren Wolfsen en Luchtenveld kan worden uitgebreid tot de semi-overheid. Het is niet mogelijk de werking uit te breiden tot semi-publieke instellingen als scholen of ziekenhuizen, omdat de Awb naar zijn aard slechts op bestuursorganen van toepassing kan zijn.

Microkredieten

Diverse leden van uw Kamer, waaronder mevrouw Sylvester (PvdA), hebben aandacht gevraagd voor de mogelijkheden die het instrument microkredieten biedt om de financieringsmogelijkheden voor diverse groepen ondernemers, waaronder «nieuwe» ondernemers en starters vanuit een uitkering, te verbeteren.

Zoals aangegeven in mijn brief aan de Tweede Kamer van 18 april 2006 (Tweede Kamerstuk 2005–2006, 30 300 XIII, nr. 79) heb ik overleg gevoerd met de bancaire sector over de mogelijkheden van microkredieten. De banken hebben naar aanleiding van dit overleg toegezegd het segment van kredietaanvragen tot € 25 000 («microkredieten») onder de loep te nemen. Ook heeft het Ministerie van Economische Zaken laten onderzoeken welke mogelijke knelpunten er bestaan in de beschikbaarheid van financiering voor jonge en kleine ondernemers in het algemeen en etnische ondernemers in het bijzonder. Dit onderzoek heb ik op 28 juni jl. aan de Tweede Kamer gestuurd (Tweede Kamerstuk 2005–2006, 30 300 XIII, nr. 92). De resultaten van het onderzoek heb ik uitvoerig met de banken besproken.

Op basis van het onderzoek en de diverse gesprekken heb ik op 8 november jl. aangekondigd een Adviesraad en een Kenniscentrum Microkredieten te zullen instellen.

De Adviesraad zal de overheid gaan adviseren over beleid voor microfinanciering en over mogelijke andere initiatieven om het instrument microkredieten meer betekenis en effect te geven. Het Kenniscentrum zal informatie en best practises verzamelen en advies gaan geven aan organisaties die een project op het vlak van microkredieten willen starten.

ZZP'ers

Ik ben het met uw Kamer eens dat de sterk groeiende groep zelfstandigen zonder personeel (zzp) aandacht verdient in de beleidsvorming en -uitvoering. De discussies over de arbeidsmarkt en daarmee ook de wet- en regelgeving worden gedomineerd door de werkgever/werknemer benadering. Zzp-schap wordt nog niet beschouwd als volwaardige arbeid, terwijl zowel voor het bedrijfsleven als voor burgers het belang van zzp-schap sterk is toegenomen. Het aantal zzp'ers bedroeg in 2006 circa 410 duizend¹. Daarmee zou het aantal zelfstandigen naar schatting uitkomen op ruim 5% van alle mensen die betaald werk verrichten. De verwachting is dat het aantal zzp'ers in de toekomst nog verder zal toenemen. Trends als individualisering en flexibilisering spelen daarbij een rol. Steeds meer werknemers hebben de behoefte om als «zelfstandig werkende» zelf de inhoud van hun arbeidsrelatie vorm te geven en zijn daartoe ook steeds beter in staat mede dankzij het gestegen opleidingsniveau. Bovendien proberen bedrijven hun externe flexibiliteit te vergroten door bijvoorbeeld tijdelijke inhuur van personeel. Het inschakelen van zzp'ers is een van de mogelijkheden om in deze behoefte te voorzien.

Mede naar aanleiding van de discussie met uw Kamer is een project gestart om de eventuele belemmeringen voor zzp'ers helder in kaart te brengen en opties voor beleid te schetsen. Samen met mijn collega van Sociale Zaken zal ik u en de Tweede Kamer hierover vlak na de kerst een brief sturen. Gezien de status van het Kabinet zal besluitvorming over beleidsaanpassingen worden overgelaten aan onze opvolgers.

Nieuw Ondernemerschap

In juni 2005 heb ik samen met mijn collega's van Justitie/V&I, SZW, VWS, OCW en met VNO-NCW en MKB-NL het actieplan «Nieuw Ondernemerschap» uitgebracht (Tweede Kamerstuk 2004–2005, 29 800 XIII, nr. 84). Dit actieplan heeft tot doel om barrières op te heffen die «nieuwe» ondernemers ervaren en om het ondernemerschap onder deze doelgroep te promoten. Acties zijn onder meer gericht op verbetering van de administratieve vaardigheden, aanbieden van coaching, het over het voetlicht brengen van rolmodellen en het stimuleren van een betere aansluiting van ondernemers van allochtone afkomst met de reguliere ondernemersnetwerken.

In aanvulling hierop heb ik afgelopen jaar diverse regionale initiatieven op het gebied van nieuw ondernemerschap gesteund, zoals het project «Partners in Nieuw Ondernemerschap» (PINO). Het project «PINO» is een gezamenlijk project van de Kamer van Koophandel Haaglanden, de gemeente Den Haag, de Belastingdienst Den Haag en de Rabobank Den Haag. Doelstelling van het project is de dienstverlening die deze organisaties bieden toegankelijker te maken voor nieuwe ondernemers. Hiertoe worden inloopsprekuren voor «nieuwe» ondernemers georganiseerd waarbij van alle deelnemende partijen vertegenwoordigers aanwezig zullen zijn.

Uw Kamer wees tijdens het debat van 27 juni specifiek op de mogelijkheden van bedrijfsoverdrachten. Eén van de specifieke actielijnen uit het actieplan is om «nieuwe» ondernemers bekender te maken met de mogelijkheid om een bedrijf over te nemen. Hiertoe is onder leiding van MKB-NL op 1 juli jl. het project «Koop je eigen bedrijf» gestart. Dit project heeft als doel het voor een brede doelgroep in beeld brengen van de mogelijkheid een bedrijf te kopen en het inzichtelijk maken van de service en begeleiding die de brancheorganisaties bij het kopen van een bedrijf kunnen bieden. Nederlanders met een etnische achtergrond krijgen hierbij

¹ Bron: CBS/Statline: aantal bedrijven zonder personeel.

speciale aandacht o.a. door de keuze voor informatie over branches waarin veel nieuwe ondernemers actief zijn.

Deze en andere acties uit het actieplan «Nieuw Ondernemerschap» zullen in het voorjaar 2007, twee jaar na het uitkomen van het actieplan, worden geëvalueerd. Samen met de nieuwe monitor Nieuw Ondernemerschap waarin een kwantitatief overzicht van de stand van zaken omtrent nieuw ondernemerschap wordt geschetst, zal deze evaluatie aan de Tweede en Eerste Kamer worden gezonden. Er wordt dus geen aparte brief verzonden over bedrijfsovernames en nieuw ondernemerschap. Dit vormt een integraal onderdeel van de brief over de Monitor en de evaluatie.

Afschaffing vergunningen voor het MKB (Motie-Terpstra c.s.)

De aangehouden motie-Terpstra (Eerste Kamerstuk 2005–2006, 30 300 XIII, C) c.s. verzoekt de regering in overleg met het MKB een experiment te starten waarbij voor een aantal wetten het vergunningensysteem tijdelijk wordt afgeschaft. In deze motie wordt tevens verwezen naar de experimenten met regellichte zones in onder andere Eindhoven. Zoals ik tijdens het debat reeds heb aangegeven beschouw ik de strekking van deze motie als ondersteuning van beleid.

Het Kabinet is een jaar geleden gestart met de aanpak gericht op het schrappen en vereenvoudigen van vergunningen als onderdeel van de aanpak van het regeldrukprogramma. In dit jaar heeft de nadruk gelegen op doorlichting van de vergunningstelsels bij departementen en andere overheden en daarnaast op projecten in specifieke sectoren, leges en dienstverlening. Er is een pakket aan voorstellen ontwikkeld om tot een aanzienlijke reductie van de vergunningenlast te komen. De doorlichting bij de Rijksoverheid heeft opgeleverd dat 42% van alle vergunningen kan worden afgeschaft en 22% van alle vergunningstelsels. De voorstellen leiden daarnaast tot een reductie van de met de doorgelichte stelsels samenhangende administratieve lasten met ruim 35%.

De benodigde wijzigingen in de regelgeving zijn in 2007 grotendeels gerealiseerd of ter besluitvorming aan het parlement voorgelegd. Een voorbeeld van een vereenvoudiging is het vervallen in 2007 van de plicht tot het hebben van een milieuvergunning voor 37 000 – met name MKB – bedrijven. Ook vervalt in 2007 de gebruiksvergunning voor de meeste bedrijven. De bedrijven moeten in het vervolg aan algemene regels voldoen.

Bovendien zijn de experimenten met kanszones die in 2005 zijn gestart nog in volle gang. Sinds april 2005 zijn er rondom de drie Technische Universiteiten Kansenzones geopend. Deze Kansenzones bieden aan starters en snelle groeiers ondersteuning in de vorm van een Formulemanager. Deze Formulemanager biedt ondernemers assistentie bij aanvraag van o.a. subsidie en vergunningen. Binnen de zones wordt aan de jonge bedrijven o.a. ook bedrijfsruimte aangeboden. De ervaringen met de Kansenzones biedt aanknopingspunten voor reguliere MKB-beleid.

Op 16 november jl. heeft het Ministerie van Economische Zaken het seminar «Kansenzones» georganiseerd over de ervaringen met de drie Kansenzones. Tijdens dit seminar is tussen de Immigratie- en Naturalisatiedienst en de drie Formulemanagers de afspraak gemaakt dat de aanvraag voor een verblijfsvergunning door buitenlandse studenten – die een bedrijf in de Kansenzones willen beginnen – versneld zal worden afgehandeld.

Bovendien is in maart 2005 Avantis, gelegen op de Nederlands-Duitse grens bij Heerlen, toegevoegd als experimentele kanszone. Vanwege

het grensoverschrijdende karakter van Avantis verschilt deze kanszone qua doelgroep en aanpak van de andere kanszones. De kanszone richt zich op ondernemers in de grensregio en niet op technostarters. Aangezien Avantis voor 60% op Duits grondgebied ligt is betrokkenheid van de Duitse partijen bij het opzetten van de kanszone van essentieel belang. Allereerst vind samen met de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen een inventarisatie plaats van knellende wet- en regelgeving in de grensregio. Deze inventarisatie wordt uitgevoerd door een Nederlands –Duitse werkgroep. Aan de hand van de aanbevelingen van de werkgroep zal een concrete invulling aan de kanszone worden gegeven.

MKB (< 10 werknemers) en regeldruk (Motie-Sylvester c.s.)

De motie-Sylvester c.s. (Eerste Kamerstuk 2005–2006, 30 330 XIII, B) vraagt om in voorhanden onderzoeksmateriaal te onderzoeken hoe een substantiële lastenverlichting voor het kleinbedrijf mogelijk zou kunnen zijn. Naar aanleiding van deze motie is op verzoek van het Kabinet door het EIM een onderzoek uitgevoerd naar de neerslag van de AL-reductievoorstellen bij bedrijven met minder dan 10 werknemers en zzp'ers. Uit dit onderzoek blijkt dat de AL-reductie voor bedrijven met minder dan tien werknemers en zzp'ers in de periode 2003–2006 75% bedraagt. Naar de mening van het Kabinet is dit een substantiële reductie. Het rapport van EIM kunt u vinden in de bijlage¹ bij deze brief.

Voorbeelden van gerealiseerde maatregelen zijn de vereenvoudiging rond de financiële bijsluiter en diverse maatregelen op het terrein van loonaangifte en ARBO-regelgeving.

Er worden nog extra maatregelen genomen die tot merkbare lastenverlichting zullen leiden. Zo wordt speciaal voor bedrijven met minder dan tien werknemers in de loop van 2007 de statistiekvakantie ingevoerd, en wordt een systeem geïntroduceerd om stapeling van CBS-enquêtes te voorkomen.

Toelating van kenniswerkers

De heren Terpstra (CDA) en Luijten (VVD) hebben aandacht gevraagd voor de toelatingsprocedure voor kenniswerkers. De heer Terpstra verwijst naar de procedure in Dubai, de heer Luijten verwijst naar Düsseldorf. Het Kabinet heeft in de beleidsnotitie «Naar een modern migratiebeleid» van 22 mei 2006 (Tweede Kamerstuk 2005–2006, 30 573, nr. 1) voorstellen gedaan die tot een verbetering van de toelatingsprocedure leiden. De voorstellen zijn 12 oktober jl. besproken in de Tweede Kamer. Belangrijk onderdeel is een nieuwe verantwoordelijkheidsverdeling tussen overheid, migrant en bedrijf/instelling. Bedrijven en instellingen spelen in de toekomst een centrale rol in de toelating. Na het sluiten van een convenant met de IND kunnen zij als referent optreden voor de arbeidsmigranten die zij willen aantrekken. In het convenant zijn wederzijdse rechten en verplichtingen vastgelegd, zodat de IND niet langer elke aanvraag vooraf op alle voorwaarden hoeft te onderzoeken. Dit spaart veel tijd en administratieve lasten. Daarnaast zal specifiek voor hoogwaardige arbeidsmigranten de mogelijkheid worden geopend om in dringende gevallen flexibel en op zeer korte termijn te kunnen overgaan tot afgifte van een verblijfsvergunning op basis van alleen een melding van de referent. Hierbij zullen wel aanvullende voorwaarden worden gesteld die controle en handhaving achteraf mogelijk maken, bijvoorbeeld in de vorm van hogere kosten of een zwaardere garantstelling. Hiermee zal de flexibiliteit worden bereikt waar in de motie Çörüz in het kader van visumverlening in de lijn van het Dubai-model om is gevraagd.

¹ Dit stuk ligt er inzage op de afdeling inhoudelijke ondersteuning onder griffie nr. 136418.02.

Naast de toekomstplannen moeten ook een aantal recente verbeteringen in de procedure genoemd worden. In mijn brief van 11 oktober 2006 heb ik de Tweede Kamer bericht over de acties die het Kabinet onderneemt om de problemen op te lossen die buitenlandse zakenlieden ervaren bij het aanvragen van visa (Tweede Kamerstuk 2006–2007, 30 800 XIII, nr. 10). De ambassade van Peking kent inmiddels een speciale balie voor zakenlieden, de ambassade van Moskou heeft voor deze groep een elektronisch afsprakensysteem geïntroduceerd. Ook zijn er gesprekken gaande met grote Nederlandse gemeenten om een aparte balie voor arbeidsmigranten in te richten. Voor niet-mvv-plichtige kennismigranten¹ zijn per 1 oktober de formulieren in het Engels beschikbaar. Voor andere groepen volgt vertaling uiterlijk medio 2007.

Ik hoop u hiermee voldoende inzicht te hebben gegeven van de acties die gevolgd zijn uit de toezeggingen tijdens het MKB-debat van 27 juni.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
C. E. G. van Gennip

¹ MVV = Machtiging tot voorlopig verblijf.